St. 37. V Gorici, 14. septembra 1888. Tečaj XXIII.

SOČA

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom došiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.40
Pol leta . . . . . „ 2.20
Četvrt leta . . . . . „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „*Poslanicah*“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za veče črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v Nunski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uredništvu, Via Mercato 12, naročnina pa opravništvu „Soče“, Via Seminario št. 10

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravništvu.

Deželni zbor goriški

imel je svojo prvo sejo v ponedeljek 20. sept. po slovesni sv. maši zbrali so se poslanci ob 11. uri predpoludne v deželni dvorani; pogrešali smo jedinega poslanca Kovačič-a, kateri je predsedništvu naznanil, da ga bolezen zadržuje udeležiti se prvih sej, in barona Locatelli-ja, ki je došel z železniškim vlakom še le po seji. Predsednik, dež. glavar grof Coronini-Kronberg, se je v začetnem govoru oziral na žalostne dneve pretekle dobe, ko je večini prebivalstva naše dežele vsled silne suše pretila lakota z vsemi njenimi strašnimi nasledki; omenjal je, kako so v tem kritičnem položaji na pomoč prileteli dobrotniki začenši s presvitlim cesarjem; kako je država pomagala, kako je podporni odbor blagotvorno spolnoval svojo nalogo; kako je ubogo ljudstvo vsled te vzajemne in izdatne pomoči prestalo krizo, in gleda zdaj zaupno v bodočnost. V tej se mu sveti svečani dan 2. decembra t. l., ko bode cela Avstrija praznovala štiridesetletnico vladarstva našega preljubljenega vladarja. Govoreč o njegovih nzornih lastnostih, o pridobitvah, ki so jih doživeli avstrijski narodi za časa njegovega vladarstva, upletel je dež. glavar v svoj italijanski govor naslednje slovenske stavke:

„Jaz bi zares krivico delal kolikor našemu presvetlemu cesarju, kateri je z jednako očetovsko ljubeznijo udan vsem narodom svoje države, toliko slovenskim prebivalcem naše dežele, kateri se ga oklepajo z neomahljivo zvestobo, ako bi se danes ne spominjal prihodnjega praznika tudi v njih jeziku.“

„Saj vidimo povsod, po celi naši deželi sledove njegove neusahljive velikodušnosti, do katere se nikdar zastonj ne obračamo!

„Kolikokrat ga je pot peljala po naši lepi Soški dolini, vselej ga je pozdravljalo ljudstvo z neudušeno iskrenostjo, da so gromoviti živioklici veselo odmevali od gore do gore; in kedar je šlo za njegovo proslavo, tekmovale so vse naše občine potrjevaje staro neomajano udanost, kakeršno so v srečnih in hudih dneh ohranjevale njegovim slavnim prednikom in kakeršno hočejo ohraniti na veke našej prevzvišeni cesarski rodbini.“

„Otroci ne postanejo nevredni svojih starišev; v to pomozi Bog!“

Na to je še dostavil govornik, da se zmatra pooblaščenega, izraziti Nj. Veličastvu po telegrafičnem potu v imenu vsega prebivalstva te dežele in v imenu deželnega zbora, najiskreneja voščila za Njegov, Njegove najvišje rodbine in celega mogočnega cesarstva prospeh in blagor.

Poslanci so stoje poslušali nenavadno dolg, vnet govor in so koncem na glavarjevo vabilo naudušeno vskliknili trikratni „živio in evviva!“

Na to je preds. predstavil g. c. kr. dvornega svetovalca Franca barona Rechbacha kot vladnega zastopnika pri zborovih sejah. Ta se je, kakor po navadi molče priklonil.

Daljo je predsednik posvetil prav tople besede raj. profesorju Mateju Lazarju, kateri se je dolgo let trudil v prid naravopisu in zbirkam našega deželnega muzeja. — Poslanci so v znamenje sočutja ustali.

Na to je nbvo izvoljeni poslanec trgovske in obrtnijske zbornice Anton Nigris v predsednikove roke podal slovesno obljubo — in s tem je bila seja končana ob 11½ uri predpoludne.

Druga seja je začela ob 12½. Navzoči so bili vsi deželni poslanci razen bolnega g. Kovačiča. Prebere in potrdi se zapisnik prve seje v italijanskem in slovenskem jeziku. Deželni glavar naznani dva vladna načrta postav manjše važnosti, prošnji deželnih uradnikov Chiadesa in Planisciga za zvišanje plače in razne prošnje, večinom dijakov, za podporo. Na to preide zbornica k dnevnemu redu.

Prva točka dnevnega reda je bilo poročilo deželnega odbora o tem, kako naj bi se slavila 40. obletnica, odkar je presvitli cesar Franc Jožef I. zasedel avstrijski prestol. Odbor nasvetuje: 1. naj bi se ustanovili štiri štipendiji po 300 gl. za dijake visokih šol za ves čas njih učenja in 2. naj bi se razdelile nekatere vsote dne 2. decembra t. l. nekaterim goriškim človekoljubim zavodom. Oba predloga je zbornica soglasno sprejela. K prvemu nasvetu je dr. vitez Tonkli priporočal neko premembo v besedah; a dr. Pajer, poročevalec v tej zadevi, je bil že posul pesek na svej predlog, zato se ni mogel več premeniti. Slovenci so glasovali za premembo, Italijani proti njej. Našim dijakom bo gotovo močno ustreženo, da dobijo to podporo, ki začne teči o priliki cesarjeve štiridesetletnice. K letu razpišeta se pa še dva štipendija iz ustanove deželnega glavarja grofa Coroninija, tudi po 300 gl. Omenjena miloščina razdeli se 2. decembra med nekatere zavode zato, da pripravijo tisti dan svojim ljudem kako zabavo, in sicer dobijo: zavod za gluhoneme 50 gl.; mestna hiralnica, sirotnišnica Contavalle, ustav zapuščenih otrok in blazne v ženski bolnišnici (na roko mestnega municipija) po 100 gl.; nadškofijsko semenišče Andrejišče 100 gl.; zavetišče sv. Jožefa 200 gl. (pokroviteljica Angelina baronica Ritter); družba sv. Vincenca za uboge 100 gl.; za študentovsko huhinjo 100 gl.; zavod sv. Alojzija 100 gl.; bolnišnica usmiljenih bratov za blazne 50 gl.

Na to je poročal dr. vitez Tonkli v imenu deželnega odbora o volitvi Antona Nigrisa v kupčijski in obrtnijski zbornici goriški. Volitev se potrdi brez ugovora in brez razprave. Novi poslanec je zapustil dvorano za tisti čas, ko je bil govor o njegovi izvolitvi.

Slednjič je predložil isti poročevalec v imenu deželnega odbora račune za leto 1887 in proračune za leto 1889 vseh zalogov, katere oskrbuje deželni odbor.

Potem so bile volitve v posamezne stalne odseke, pri katerih so bili voljeni: v legalni ali postavni odsek: dr. vitez Pajer, načelnik; dr. Abram, Benardelli, Ivančič, dr. Nik. Tonkli, dr. Venuti, dr. Verzegnassi; — v finančni odsek: dr. vitez Tonkli, predsednik; dr. Gregorčič, baron Locatelli, dr. Maurovich, A. Nigris, Evgen baron Ritter, dr. Rojic; v peticijski odsek: Ant. pl. Dottori, načelnik; Del Torre, Ivančič, Kocijančič, Kovačič, Mahorčič, dr. Venuti.

Ker ni bilo druge tvarine, o kateri bi zbornica razpravljala, sklene deželni glavar sejo ob 1¼ pop. — Tretja seja bo v ponedeljek 17. t. m. ob 5. uri popoludne.

Ljubljanski „Sokol“

praznoval je petindvajsetletnico svojega obstoja po vzporedu, ki smo ga objavili v zadnji številki. Slavnost vršila se je tako velikansko, častno in sijajno, da nam ni mogoče popisati v tedniku posameznih toček. Vendar hočemo pa dati svojim čitateljem popis vsaj ene točke iz obširnega programa, po kateri naj potem sodijo druge. Za vzgled naj nam služi n. pr. slavnostni sprevod po mestu.

Ljubljansko telovadno društvo in deputacije udeležile so se ga v nastopnem redu: 1. Deset jezdecev Sokola Ljubljanskega. 2. Novomeška godba. 3. Starosta Sokola Ljubljanskega s starosto Sokola Karlovškega in starosto Sokola Praškega 4. Sokol Pražki. 5. Sokol Plzenski. 6. Sokol Melniški. 7. Sokol Chrudimski. 8. Sokol Vinogradski. 9. Sokol Strakoniški. 10. Sokol Takorski. 11. Sokol Vamberški. 12. Sokol Brandyški. 13. Sokol Soběslavski. 14. Sokol Kraljevograški. 15. Sokol Belhřimovski. 16. Sokol Piseški. 17. Sokol Nymburški. 18. Sokol

LISTEK.

SLAVNOSTNI GOVOR

pri „Sokolovi“ slavnosti v Gorici dne 2. sept.

Dragi bratje, sinovi Slovenije! Radost napolnuje mi srce, ko Vas vidim danes v tako obilnem številu zbrane pri tej izvanrednej slavnosti, pri slavnosti, katera ima velevažen pomen za razvoj našega naroda. Danes praznujemo odprtje našega telovadnega društva „Sokol“. Kakor imajo druga mesta vže mnogo let enaka društva, tako smo i mi ustanovili si to prepotrebno društvo. Kako veselje, kaka radost nas je napolnjevala, ko smo čitali prvo vest o sestavi osnovalnega odbora: Pazljivo sledili smo celo njegovo delovanje in nestrpno čakali današnjo slavnosti mladega društva. Zdelo se je, da je uže vse zaspalo, a temu ni bilo tako; odbor delal je na tihem ter se krepko bojeval z vsemi zaprekami, ki so se kopičile, kakor pogubonosni oblaki. Sad tega tihega delovanja vidimo v današnjej slavnosti, ki se vrši tem sijajnejše.

O zgodovini in delovanji društva ne morem Vam, slavna gospoda, še ničesar poročati, ker se je komaj porodilo; treba tedaj potrpeti še nekoliko in počakati. O namenu, o nalogi in koristi društva imam Vam pa mnogo povedati. Namen in naloga sta dvojna. Ime samo kaže nam jasno prvi namen, namreč telovadbo. Kake važnosti je človeku telovadba, spoznali so uže stari ljudje pred Kristovim rojstvom, kajti glavna točka v odgoji bila je telovadba. Om je namreč najboljše sredstvo uriti in krepiti naše telo, le po njej zadobé naši udje pravo gibčnost in prožnost, Kak velikanski razloček med telovadcem in netelovadcem! Telovadec je gibčen, njegova hoja elastična, vsako njegovo kretanje in gibanje elegantno, polno možke krepostí in moči; med tem ko je netelovadec pogosto okoren in neroden, da se mu mora vsakdo skoraj smijati. Tako predvsem daje telovadba; kaj pa pri vojakih? Telovadcu so vse vaje samo šala, netelovadec pa se desetkrat več trudi in trpi, da bi se kamnu smilil.

Poleg tega ima telovadba velik upliv na telesno zdravje, kajti vsako kretanje in gibanje pospešuji pretakanje krvi in nas varuje hudih bolezni. Krepko in zdravo telo pa upliva tudi na duševno delovanje. Zdrav človek živi zadovoljno in veselo, ne lotijo se ga z lepa otožne misli, katere bi mu utegnilo greniti življenje. V dokaz temu nam je stari pregovor: „mens sana in corpore sano“ t. j. zdrav duh v zdravem telesu! Po pravici priporočajo tedaj zdravniki in pedagogje telovadbo, zlasti mladini.

O tem pa dovolj, nočem več s tem dolgočasiti svojih poslušalcev, saj se je uže dovolj pisalo v koristi telovadbe. Govoriti hočem nekoliko obširneje o drugem namenu društva, ki je pa narodne važnosti.

Kar nas je danes tukaj zbranih, sinovi smo ene matere, sinovi matere Slovenije! pod mogočnimi okrilji avstrijskega orla! Naš narod ni velik, meje naše zemlje niso obširne. Ali kakor nam priča nepristranska sodnica, zgodovina, segala je v prejšnjih stoletjih daleč čez današnje meje. Naši očetje gospodovali so do Verone, oni so gradili zidovje staroslavnemu Ogleju, oni so zidali Trst. Čedad in Videm, oni dali so ime našej prelepej Gorici. A zdaj? — Te zapuščine nismo znali si obvarovati, izgubili smo jo. Naši sosedje potisnili so nas čez Sočo nazaj ter segajo vedno dalje in dalje. Uničili so nam malo-ne uže ves slovanski značaj. Z vsemi silami stiskajo in pritiskajo nas ter nas hočejo potujčiti. Ali naj se jim vdamo? — Ne! to bi bilo preslamotno! Vzbuditi se moramo k delu. Naša prva skrb naj bode, da si ohranimo svojo narodnost, svoj jezik, svojo materinščino. Napeti moramo vse sile ter zastaviti v ta namen vse svoje duševne in gmotne moči. Delati moramo vsi za enega, eden za vse! Naši sosedje so mogočni po številu in po sredstvih, katera so jim na razpolaganje v dosego njih svrhe, katere ne izgube nikdar izpred očij. Posnemajmo jih! Kar je njim dovoljeno, se nam ne bo prepovedovalo:

Zavedati se moramo tudi mi, za kaj delam

Kouřimski. 19. Sokol Brevnovski. 20. Sokol Bydzevski. 21. Sokol Budějeviški. 22. Sokol Zagrebški in Karlovški. 23. Sokol Pokupski. 24. Sokol Goriški. 25. Sokol Savinjski. 26. Sokol dolenjski. 27. Sokol Tržaški. 28. Kolesarji iz Zagreba, Karlovca, Jaske, Celovca, Kranja, Novega mesta in Ljubljane. 29. Kamniška godba. 30. Zastopniki koroških Slovencev. 31. Pevsko društvo „Slavec". 32. Pevsko društvo „Lira" v Kamniku. 33. „Bralno društvo" v Železnikih. 34. Čitalnica Kamniška. 35. Čitalnica Kranjska. 36. Čitalnica Ljubljanska. 37. Dramatično društvo. 38. Čitalnica Škofjeloška. 39. Čitalnica Postojinska. 40. Čitalnica Šišenska. 41. Bralno društvo v Št. Jurji nad Kranjem. 42. Čitalnica v Št. Vidu nad Ljubljano. 43. Čitalnica Sežanska. 44. Akademično društvo „Slovenija". 45. Akad. društvo „Triglav". 46. Bralno drustvo v Kranji. 47. Bralno društvo v Idriji. 48. Rokodelsko društvo v Ljubljani. 49. Rokodelsko društvo v Šent Vidu nad Ljubljano. 50. Bralno društvo v Št. Petru. 51. Deputacija iz Braslovč. 52. Ljubljanski Sokol.

Tako uvrščeni sprevod, v katerem je bilo 19 zastav, pomikal se je mej gromovitimi „na zdar" in „živio"-klici gledajočega nebrojnega občinstva in obsipanjem s kiticami po krasno z zastavami okrašenih Ljubljanskih ulicah, in sicer po Marije Terezije cesti, Dunajski cesti, Gospodskih ulicah, čez sv. Jakoba most, po Starem trgu na Mestni trg.

Prišedši pred mestno hišo, ustavi se sprevod, gosp. Ivan Hribar in gospoda starosti Pražkega in Karlovskega Sokola pa izstopijo, da pozdravijo gosp. župana P. Grasselija, ki je ondu na čolu mestnih odbornikov pričakoval sprevoda. Gospoda župana nagovoril je gosp. Iv. Hribar nekako tako;

„Preblagorodni gospod župan! Ko se je osnovalo naše društvo, vladal je v tej stari hiši tuj, nam sovražen duh. Proti temu duhu moralo se je boriti naše društvo, čegar odbornik ste bili in čegar član ste še sedaj Vi, preblagorodni gospod! Društvo naše ponosno je na to, da stoji član njegov na čelu našej stolici, ponosno je na to, da tudi slavni mestni zastop vé zasluge njegove za narod slovenski in mesto Ljubljansko ceniti. Baš Vi, preblagorodni gosp. župan, bili ste, ki ste v seji mestnega zastopa izprožili misel, naj zastopstvo mesta Ljubljanskega v imenu stolice naše odlikuje društvo s tem, da mu daruje za najboljšega telovadca dragocen dar; Vi, gospod župan — in slavni zastop pripomogli ste tudi v drugem oziru, da se slavnost petindvajsetletnega obstoja društva more vršiti tako sijajno. Radi tega zahvaljujem se v imenu društva Vam in slavnemu zastopu ter Vam kličem Slava! Živeli!"

Burni „živio"- in „slava"-klici sledili so govoru gosp. staroste, ki je po končanem govoru predstavil gospodu županu oba predstojnika bratskih Sokolskih društev.

Gospod župan Grasselli odgovarjal je na to v krepkem govoru, poudarjajoč važnost telovadnih sosebno Sokolskih društev, ki so prava narodna garda. Spominjal se je osobito zaslug „Sokola" Ljubljanskega, za koje zasluge mu mora biti vse slovenstvo, najbolj pa stolno mesto Ljubljana hvaležno. Izrazil je svoje veselje na tem, da ima Ljubljana čast gledati v svojem ozidji drage goste s Češkega in Hrvatskega in zaklical gostom, vsemu Sokolstvu, osobito pa Sokolu Ljubljanskemu „Živio!" kateremu vskliku so se pridružili mestni odborniki in nebrojno občinstvo.

Zatem povzel je besedo starosta Pražkega Sokola dr. Podlipný in v krasnem, naudušenem govoru izražal ljubezen naroda češkega do Slovencev in veselje, s kojim so češki Sokoli popotovali ne boječ se trudapolne poti v belo Ljubljano, dobro vedoč, da jih bode mesto, ki ima tako odlične može na čelu, kakor je gosp. župan in kakor so gg. odborniki mestni, srčno vsprejelo.

Ko je še starosta Sokola Karlovškega gosp. profesor Vambergar izrazil svojo zahvalnost v imenu Hrvatov in zaklical „slavo" gosp. županu in mestnemu zastopstvu, jel se je sprevod pred mestno hišo defilujoč pomikati preko Valvazorjevega trga, Vodnikovih ulic, Sv. Petra ceste nazaj v čitalnico, kjer se je razšel. Sokoli in gostje imeli so potem skupen obed na okrašenem vrtu „pri Zvezdi", kjer je bilo čuti mnogo naudušenih govorov, kakor gosp. prof. Vambergerja, podstaroste Sokola Tržaškega gosp. Kariša itd. Mej obedom svirala je izvrstno godba Kamniška.

---

zakaj se trudimo. Če na to pozabimo, ne smemo se čuditi o nevspehu. Z železno vstrajnostjo in neupogljivo voljo moramo se bližati korak za korakom svrhi, katero smo si stavili. Ona nam mora stati vedno jasno pred očmi, ona nam mora biti voditeljica pri našem delovanji. Katera je pa ta svrha? Pridobiti si čast, ki so nam jo zapustili naši dedje, in to, kar nam gre po pravici. Kaj bi oni rekli, ki so se tako slavno bojevali in priborili si toliko slave, ko bi vstali iz svojih grobov in videli naše hlapčevanje? našo nemarnost? Gotovo bi se nas morali sramovati, z gnjusom bi se obrnili od nas, nevrednih potomcev, ki sramoto delamo njihovemu imenu. Zato vstanimo in poslužujmo se pravic, katere so nam zagotovljene po državnem zakonu; ne smemo več biti duševni robovi na lastnem domu, na svojih tleh moramo se čutiti kot samosvoji.

Da pa to dosežemo, treba nam dobre volje in poguma, treba previdnega, doslednega, resnega delovanja in žrtev. Z malomarnostjo, boječnostjo, lenobo, pričkanjem in mejsobnim nasprotovanjem ne dosežemo ničesar. Kedor tako ravna, ni narodnjak, on je sovražnik naroda, on mu prizadeva mnogo več zla, nego naj, sagrizenejši sovražnik. Gotovo Vam je znano, slavna gospoda, kaj obetajo narodovi nasprotniki nam, ki se zavedamo svojih dolžnosti in ki spodbujamo tudi druge k temu. A bati se nič!

(Konec prihodnjič.)

Goriški „Sokol".

Ko smo v zadnji številki svojega lista poročali o slavnosti goriškega „Sokola," nismo imeli še vseh podatkov pred očmi; zato smo morali le v glavnih potezah označiti lepo svečanost. Tudi danes nimamo vsega gradiva v rokah, izmed tega, kar nam je došlo, podali smo svojim čitateljem naslednje točke.

C. kr. okrajno glavarstvo prepovedalo je sokolom društveno obleko v mestu z naslednjim odlokom: Št. 13513. Slavnemu telovadnemu društvu „Sokol" vroke predstojnika Antona m. g. Obizzi in o njegovi nenazočnosti društvenemu tajniku g. Karlu Prinčiču v Gorici.

Ker je z dne 2. septembra t. l. nameravana slovesnost slovenskega telovadnega društva Sokol med prebivalci mesta veliko razdraženje prevzročilo, in ker dohajajo že žuganja toliko hišnim posestnikom, kakor tudi temu glavarstvu, sem primoran omejiti predloženi program, onih toček, ktere bi vtegnile prevzročiti demonstracijo in posilstva.

Ptuji gosti točka I. programa zamorejo sprejeti biti samo po društvenem predstojništvu in o tej priložnosti se ne sme razgrniti ne zastav ne druga znamenja.

Tudi ne smejo deležniki oblečeni priti v telovadni ampak v navadni (civilni) obleki.

Uhod v mesto in na kraj slovesnosti ne sme biti skupen (korporativen), zastav, društvenih znamenj in telovadne obleke se zamore poslužiti le v zaprtih prostorih, nikakor pa ne na prostih cestah.

Tudi se ne sme kinčati prostorov slovesnosti na zvunaj ali pri vhodu. Sploh se mora vsa slovesnost omejiti le na znotranje prostore.

Za natančno spolnitev tega ukaza in za vsaki prestopek deležnikov odgovoren osebno gospod društveni predstojnik.

C. kr. okrajno glavarstvo v Gorici 31. avgusta 1888 c. k. dvorni svet Rechbach.

Gospodična Irma Fabijani pozdravila je navzoče goste, in posebe še ljubljanske in tržaške sokole s temi le besedami: Slavna gospoda! Gospod starosta kot predsednik našega društva je že pozdravil vse došle goste ter zahvalil se jim za čast katero so nam skazali.

Dovolite, slavna gospoda, da Vas pozdravim tudi jaz v imenu svojih tovaršic, goriških rojakinj. Ko smo videle svoje brate, krepke Sokole, kako pogumno se postavljajo za svoje društvo in za narodno stvar bile smo jako vesele. A še veselejše smo danes, ko vidimo, da naše hrabre Sokole časti tako mnogobrojno slavno občinstvo. Zato se nisem mogla premagati, da ne bi presrčno pozdravila vseh čestitih gostov v svojem imenu in imenu vseh goriških narodnjakinj Bodite nam srčno pozdravljeni vsi čestiti gostje.

Med navzočimi vidim pa nekatere rojake vitke rasti in krepkih žil, ki se odlikujejo po svoji krasni noši, po rudečih jopičih (srajcah) in visokih sokolskih poresih ter po čilem vitežkem koraku. Vidim rojake došle iz bližnjega Trsta na obalih jadranskega morja, in došle iz Ljubljane, ki je srce Slovenije. Ti slovenski junaki so si poslavili svoje ime v svoji ožji domačiji; ali glas njih vrlin sega daleč čez domače meje. In danes jih imamo v svoji sredi; počastili so naše mlado sokolsko društvo; počastili so nas, goriške Slovence. Tem slovenskim junakom, ljubljanskim in tržaškim Sokolom, naj velja še posebe moj pozdrav. Sprejmite vrli Sokolci najtoplejšo zahvalo za svoj rodoljubni trud; sprejmite prijazen pozdrav od goriških rojakinj, ki Vam kličemo: Dobro došli! Živili!

Gospod starosta prečital je po svojem nagovoru naslednje došle brzojave in pozdrave: „Kar je slavec na Gradišči (Simon Gregorčič) duhom to naj bode goriški Sokol telom. Pokupski (Pokolpski ali ob Kolpi) Sokol v Karlovcu." — „V telovadnici zbrani Sokoli kličejo Vam, dragi sobratje, k današnji svečanosti burno: Na zdravje! na svidenje v beli Ljubljani! Ljubljanski Sokoli." — „Iz semena, danes zaplojenega vsklij čvrst in mogočen Sokol goriški! Ekar Gärtner v Ljubljani." — „Odbor slovenskega jeza v Brdih vošči Sokolu visok vzlet ter življenja mnogo let! Sprejmite vsi pozdrav slovenskega jeza".

Z navdušenjem je bil sprejet pozdrav nekega ustanovitelja goriškega „Sokola," ki se ni mogel osebno vdeležiti prve slavnosti. Dotično pismo se glasi: Slavni odbor goriškega Sokola! Pred skoraj dvema letoma razmotrivala sva s prerano umrlim prijateljem, blagim Vatroslavom Habetom goriško, osobito naše razmere v potujčeni Gorici. Spoznavši, da je naša odrasla mladina v Gorici večinoma tujemu vplivu izpostavljena ter tako za nas ne le zgubljena, ampak tudi pogibelna, kajti „poturica je hujši od Turčina," mislila sva, kako bi se dalo temu v okom priti. — Edino sredstvo za to našla sva v narodnem društvu, kakoršno imajo naši bratje in ktero nazivajo „Sokol." Koliko truda pisanja in agitovanja je bilo treba, da se je moglo misliti na začetek „Goriškega Sokola"! Veliko požrtvovalnost in nesebičnost kazal je pri tem započetji ravno ranjki Habe, ki se je trudil zlasti z nabiranjem bodočih društvenikov in podpirateljev. Lahko rečem, da bi se ne bil tako precej porodil „Goriški Sokol," ako bi takrat ne bilo ravno blagega Vatroslava. Še ko je bil na smrtni postelji dopisoval mi je prav pogosto ter mi je toplo priporočal že vstanovljeno društvo, kterega ni mogel več navduševati in vspešno podpirati. Po njegovi prerani smrti me je novo društvo močno skrbelo ter nisem bil gotov, ali obstane. Hvala Bogu in požrtvovalnosti visokorodnega gospoda grofa Obizzija prvega staroste in vseh gg. odbornikov, da se je društvo vendar ohranilo, utrdilo in skoraj že popolnem razvilo.

Jutrajšnje slovesno odprtje „Goriškega Sokola" bodi tedaj dokaz na zunaj, da niso se zastonj trudili začetniki tega društva in njegov slavni odbor. Dan 2. septembra 1888 bodi za goriške Slovence znamenit ter znak nekakega preporoda goriških slovenskih prebivalcev.

Iz globočine srca moram čestitati našemu društvu k temu slovesnemu nastopu v javnost, ter mu želim prav prisrčno srečen nastop, junaško moč in vsestranski vspeh. Ob enem obžalujem, da se ne morem osebno vdeležiti mnogovrstne društvene slovesnosti; a v duhu sem tudi jaz z Vami. Bog in sreča junaška! Odličnim spoštovanjem in pozdravom sem Vaš Prinčič, izmed osnovateljev „Goriškega Sokola."

Dopisi.

V Gorici, 12. sept. — Sokolska 35. letnica v Ljubljani vršila se je tako veličastno, da je ni mogoče vredno opisati. Ljubljana je doživela sicer vže mnogo lepih narodnih praznikov, a tako veličastnega in pomenljivega kot je bil sokolski, menda še ne. To ni bola veselica, kakoršno napravi kako društvo, ampak to je bila slavnost, kakoršno mora napraviti izobražen in požrtovalen narod. Začela se je pretekli petek; končala pa v ponedeljek. Vdeležilo so se je močne deputacije avstrijskih Slovanov in sokolskih društev s Češkega, Hrvaškega, Koroškega, Štajerskega in Primorskega; z Goriškega je bilo okoli 20 oseb.

Ljubljana je bila za to slavnost jako bogato ozaljšana se zastavami. Mestne ulice so bile ljudstva kar preplavljene: a postopalo je ljudstvo tako vzgledno, kakor bi se bilo za lep red pripravljalo, da je občudovati. Krepka volja in narodno navdušenje kipelo je iz premnogo tisoč zbranega ljudstva, tako da so marsikateremu rodoljubu zaigrale solze v očeh. Koga bi ne ganilo v srce, ko vidi, da so Ljubljančani postali gospodarji v svoji hiši, med tem ko Slovenci kje drugod le težko dihajo.

Prostor nam pomanjkuje, da bi lo pomenljivo slavnost opisali. Vse se je jako veličastno vršilo; najginljivejši pa je bil prizor pred mestno hišo, kjer je mestni zastop z županom na čelu pričakoval „Sokole."

V Kronbergu, 10. sept. t. l. (Gosp. dopisniku izpod Trnovega z dne 28. avgusta v štev. 35.) Da ima občina Kronberg slaba pota, ni se toliko čuditi, lehko bi rekel, da ne izide list, v katerem ne bi udrihal eden ali drugi občinar po sosedanji občini. A da se pa prav tak posestnik oglasi, o katerem je v obče znano, da mu je cesta preozka in po noči nevarna, kadar se vrača po drugem ali tretjem dneva iz Gorice na svoj dom, je zelò smešno.

Pamet, pamet, sicer ostanete na cedilu. Gotovo ni storil tega koraka gosp. dopisnik iz gole ljubezni in skrbi za varnost bližnjega, temveč da bi si ohladil vročo krv ter znosil se na ta način nad tukajšnjim svetom radi one obravnave v Solkanu v zadevi poljskega prestopka po živini. Prvi sosed hoče radi priznanemu globe maščevati se pa Bog že ve, zakaj kozi rog zavije.

Je bil li ta povod, kali?

Upraša pa tukajšnji gospodarski svet, je li kaj v boljem stanu pot od kronberške moje do Ravnice? Saj ne morejo po njej peš hoditi, ampak jo raji uderó po pašnikih, da jih na ta način poškodujejo, da je žival prisiljena iskati si paše na sosednjih pašnikih. Zakaj pa tu nemarnost?

Lejte si no, lonec kotlu!

Dalje v prilogi.

Priloga „Soče" k štev. 37.

Izderite si bruno iz svojega očesa, in potem šele, iščite pezdir v očešu tukajšnjega gospodarskega sveta.

Vi nam bote očitali, g. dopisnik, kaj spada v naše področje, ter nam razlagali postavo, vendar ne tako široko! Nasprotno, mi Vas opozarjamo, da le pazno korakajte, da se ne izpodtaknete!

Vam na ljubo bi tudi glajša in širja pota napravili; a seći Vam bo globokeje v žep. pri plači davkov.

Šmentano bistro oko imate, g. dopisnik, ko gre zabavljati sesednjim gospodarnikom, pa ovinka nad podkopanim potom, kjer se lahko začasno vozari, niste zapazili?

Je li bilo mračno ali megleno?

Kljubu temu hočemo jo še ogladiti, predno zadobi naš mošt razburno moč.

Na svidenje-akotreba.

V Celovci, 31. avgusta. — Živio, Sokol! Bližajo se nam veseli dnevi, ko bǒ vrli Ljubljanski „Sokol" žel veselje, čast in pohvalo za svoje dolgoletno, požrtovalno narodno delo, in ko na slovenski zemlji pozdravimo mnogo ljubih slovanskih gostov od Vltave in dolenje Save, od Šumave in Velebita. Ves slovenski narod se veseli teh dnij; to pričajo poročila o mnogobrojni udeležbi, ki jo imamo pričakovati od vseh stranij slovenske zemlje. Celo zapuščeni Korotan, kjer je narodna zavest šele davi rojena, zastopan bo po močni deputaciji, mej njimi lepo število kmetskih korenjakov, dokaz, da vé tudi naš prosti seljak ceniti vrednost in zasluge „Sokola."

Malo je društev slovenskih, ki bi bila tako priljubljena omikanemu meščanstvu, kakor prostemu ljudstvu slovenskemu. To ni čudo: „Sokol" nam predstavlja cvet slovenske mladine; kri pa ni voda, in zato ves narod s ponosom gleda na svojo iskreno, domoljubno mladino, ki je up in poroštvo bolje bodočnosti!

Mej slovenskimi sokolskimi društvi zavzema prvo mesto Ljubljanski „Sokol," tako po svoji starosti, kakor po množini svojih udov in po svojih zaslugah za probudo narodne zavesti. — Težavno je bilo njegovo stanje za časov nemško-liberalnih vlad, ko je v Ljubljani še gospodovala nemškutarska stranka. Starejši „Sokolci" se še spominjajo, kako so jih v Ljubljani pisano gledali in jim povsodi delali zapreke ter jih mnogokrat v dunajskih nemških listih napadali in pred svetom grdili. Takrat je trebalo nekoliko poguma in narodne požrtovalnosti, pristopiti k „Sokolom", kajti tako pri javnih nastopih, kakor v privatnem življenji hodila je za njimi črna senca nemškutarskega sovraštva. „Sokol" pa, čeravno po številu morda precej skrčen, ni omagal in ni se dal upogniti. ampak tem srčneje se je podal na narodno delo in danes stoji na vrhunci svoje slave. Prirejal je narodne veselice in budil narodno zavest v mestu in okolici. Ko je bilo tu seme rodoljubja in narodnega ponosa zasejano, razširil je svoj delokrog, in sodeloval je povsod kjerkoli na Slovenskem so se prirejale narodne slavnosti, na Kranjskem in Štajerskem, na Primorskem in Koroškem. Posebno častno pa je to, da članovi za take, včasih drage izlote, nikdar niso drugodi iskali pomoči in podpore, ampak vse stroško so sami trpeli in jih radovoljno polagali na oltar domovine. Ne samo to: društvo je, akoravno ne bogato, podpiralo narodne zavode in ustanove z znatnimi vsotami.

Poleg te narodne požrtovalnosti se je društvo prikupilo še posebno sè svojim lepim in dostojnim vedenjem. Na društveno čast se je gledalo skoro kakor pri častnikih. Pri vseh mnogobrojnih izletih se je disciplina izgledno vzdrževala in še pri ostalem občinstvu so društveniki sè svojim možkim taktom znali vedno zabraniti vsak nered.

Ni čudo, da je narod to društvo pri vsaki priliki obsipal z znakovi svojih simpatij, in s ponosom se sme „Sokol" ozirati na svojo preteklost, na slavo svojo!

Pozdravljen nam torej „Sokole" ob tvoji 25letnici! Stopaj vrlo naprej in dvigaj svoje peruti v ponos Slovenije! (Iz „Slov. Nar.")

Od meje beneške, 11. septembra. — Pritožil se je bil „Slovenski jož" do c. kr. poštne direkcije v Trstu, ker je manjkal slovenski napis nad vhodom c. k. poštnega urada v Dolenjah. Pritožba ima dober vspeh. Zdaj je poleg italijanskega tudi slovenski in nemški napis. Tako se javno spoštuje po avstrijskih temeljnih postavah zagotovljena enakopravnost deželnih jezikov. In tako javno spoštovanje postav je tukaj ob meji toliko bolj potrebno da ne trpè uradi na dobrem imenu. Nadjamo se, da bode ta slovenski, nad c. k. poštnim uradom v Dolenjah stoječi napis vsem, ki ga bodo videli, v znamenje, da je Avstrija pravična narodom. —

Iz Ajdovščine, 12. sept. — Mesto notarja za naš okraj je že od dalj časa razpisano. Za nas je to mesto zelo potrebno in važno, ker postava zahteva, da vsa javna pisma izdeluje in legalizuje c. kr. notar. Slovenci potrebujemo notarja, ki more in zna z nami občevati, ki razume, kaj želimo, da bi se v našе listine zapisalo, ki je z eno besedo tak, kakoršnega zahteva notarijski red z dne 25. julija 1871 drž. zak. št. 75. Zdaj pa smo izvedeli iz gotovega vira, da se ponuja k nam za notarja neki gospod, ki ne ume ni besedice slovenske. Mož je pristaš one stranke, ki vidi v Gorici kot prave meščane samo Italijane, ud društva „Pro patria", dobivajočega podporo z onstran meje, in manj kot naklonjen vsemu, kar je slovenskega. Ta mož je upal, da dobi pri goriškem magistratu mastno službo in da postane kedaj vreden naslednik sedanjega mestnega tajnika, ali tu se mu za sedaj še ni posrečilo. Živeti je pa vendar le lepo, jesti in piti je vsak dan potreba. Zato je začel sedaj povpraševati, ali ne bi dobil lahko notarijatskega mesta v Ajdovščini. Kompetentni krogi so mu odgovorili, da ne, ker ni zmožen slovenščine, ob jednem pa mu je nekdo namignil, naj gleda, da dobi spričevalo zmožnosti tega jezika, od katerega si bodi učitelja, ki je znan Slovenec. Možu se je zdelo, da to ne bode težko doseči, tedaj je poslal svoje prijatelje k več znanim slovenskim učiteljem — in zato imamo zanesljive priče! — ali bi mu ne mogli do takega in takega spričevala pripomoči. Naši učitelji so tako zahtevanje zavrnili, ker dobro vedó, da oni niso pooblaščeni taka spričevala izdavati. Ali to našega notarijatskega kandidata gotovo ne ostraši, kajti znani učitelj, ki je bil iz službe odpuščen, in ki je še potem taka spričevala izdajal še živi. Up je torej še zmerom dober ali priprosti ljudje izgubljamo vse zaupanje v veljavnost takih spričeval in v postopanje onih, ki jim usilujejo postavno moč.

Imamo že italijanskega sodnika in italijanskega davkarja, naj bi se nam prizaneslo vsaj z italijanskim notarjem. Slavne c. k. urade, ki imajo nad tem čuvati, opozarjamo na to prečudno okoliščino ter jih prosimo, naj zahtevajo od moža, ki bi imel postati notar v Ajdovščini, popolnoma znanje okrajnega, t. j. slovenskega jezika, da bo mogel kot bodoči notar zadostovati predpisom zgoraj navedenega notarijatskega reda.

Izpod Krna, 10. sept. — „Skrbi in huda leta — morijo ubozega kmeta.") Vsak dan nove nadloge napadajo nas ubogo kmete. O visokih davkih in slabih letinah že ne upamo več tarnati, ker so to zdaj zastarele in obrabljene pritožbe. Tudi o naraščajočih dninah („žovdih") in o zmerom večjih zahtevah naših dnevnih delavcev je brezuspešno pritoževati se, ker tu smo nekoliko sami krivi, ko so nekateri izmed nas sami delavce pokvarili. Ali tudi brez tega ostaje nam še polen koš pritožeb in zdihovanj. Poglavitna nadloga, ki nas zdaj tare, je, da nam sedaj naše krave „pometajo" (naj se temu izrazu ne smejejo oni gospodje, ki vedó samo, da se „sobe pometajo"). Pri nas v gorah dobivamo poglavitni zaslužek in dobiček od naše živine. Žita in sočivja ne pridelamo toliko, da bi se mogli pol leta ž njim rediti; torej vse naše zaupanje stavimo jedino le na živinorejo. Že drugo leto pa teče, da nas je začela tu huda šiba tepsti: naše krave pometajo, zlasti v Dolah, Gabrijah, na Volarjih in na Seliščih in zato nimamo ni telet ni mleka, tedaj tudi ne masla in sira, ki sta naš poglavitni pridelek. Godi se, da več ko polovica, pri manjših gospodarjih pa tudi vse krave povržejo! Kaj naj začne potem ubogi kmet s tako kravo? Ali naj jo zastonj redi vse leto, ali pa naj jo mesarju pod ceno, skoraj za nič proda, ker je živina dandanes tako dober kup? Naši kmetje so zavoljo tega strašno zbegani in prestrašeni ter že pripovedajejo med seboj prerokovanje sv. Šembilje, da pridejo časi, ko se zgubi govejo seme in da, ako najdejo med Trstom in Dunajem jedno samo kravo, jej zlat zvonec na vrat obesijo!

Tudi kmet je toliko razumen, da spozna, da pri vsaki nesreči in bolezni je treba pomočka in sveta iskati. Tudi naši kmetje so začeli v Tolmin hoditi, kjer bajda stanuje od novejšega časa neki živinozdravnik. Ali kaj pomaga, če pa nas ta mož ne razume, če ne ve, kaj se pravi „krave pometajo"? Prašali so kmetje za svet v lekarnici, kjer nas vendar za silo razumejo, in svetovalo se jim je, naj kličejo omenjenega živinozdravnika, ali ob jednem se je opomnilo, da bode taka pot „koštala". Ta pa ni jeden pojedini slučaj, tu ne gre za slučajno bolezen, nego tu je obča, epidemična bolezen, in zato je po našem mnenji sveta dolžnost c. kr. oblastnij, da dajo to bolezen nemudoma (n. pr. kakor nedeljske očenaše) po svojih organih preiskati, da skličejo živinozdravniško komisijo, ki ima določiti uzrok tej nenavadni bolezni ter nasvetovati pripomočke in pomagati kmetu davkoplačevalcu v njegovi sili in nadlogi. Ako kmet osiromaši in pride na beraško palico, tedaj se tudi državni mošnjiček stisne, ker ne bo več tako vestnega in zanesljivega plačevalca davkov v denarjih in v krvi! Zato pomagajte nam, ako hočete sami živeti!

Na Serpenici, 5. septembra. — Na vabilo blag. g. dr. viteza Tonklija, državnega poslanca, sešlo se je v soboto, dne t. m. na Serpenici lepo število občinskih mož, da so svojega poslanca častno sprejeli. Po kratkem prestanku na Serpenici odide g. vitez v Bolc. Tudi Bolčani so ga častno sprejeli.

2. septembra, točno po popoludanski službi božji zbralo se je blizu 120 volilcev, posrednih in neposrednih, katerim je g. vitez polagal račun o svojem delovanji v državnem zboru gosp. poslanec nagovori navzoče s sledečimi besedami:

„Slavna gospoda! Slavni možje!

Povod temu shodu dal je shod v Koboridu. Delovanje moje Vam je znano vže iz časopisja. Omeniti pa moram posebe, da poslanec hodi mnogokrat trnjevo pot. Treba je boriti se z Ogri, ki so spretni politiki. Posrečilo se je g. dr. Poklukarju, ki zaseda častno mesto med Slovenci, marsikaj doseči v delegacijah. V državnem zboru sem si pa jaz prizadeval v justičnem odseku (čegar predsednik sem bil,) priboriti. Slovenčem marsikaj."

Glede narodnega vprašanja pravi g. poslanec, da je neobhodno potrebno učiti se druzih jezikov na podlagi materinskega jezika. „Spoštujmo tudi nemški jezik, kot jezik vlade in vladarja. Nasprotno pa zahtevajmo, da uradniki in učitelji, službajoči na Slovenskem, razumejo slovenščino."

G. vitez omenja dalje da stane naš oboroženi mir ogromne svote. Ker pa druge vlade delajo velikanske napredke v strelivu ne sme nuša vlada zaostati. Preračunjeno je, da bo stala v Avstriji priprava novega streliva 33 milijonov. Skrbeti bo, da se ti stroški pokrijejo s tako imenovanim „luksusom" (Luxussteuer). Slavno ministerstvo obdačilo je špirit, in misli s tem pridobiti 25 milijonov gold., s katerimi hoče pokriti vojaške stroške, skrčiti hišni davek in zmanjšati ceno soli.

Tonkli. „Zmiraj si prizadevam, zadobiti denarnih sredstev za popravljanje cest. Posrečilo se je mi za ta namen dobiti denarno pomoč, s katero so vže odstranjeni klanci iz Gorici do Koborida. „Za Predelsko železnico sem se vže od začetka poganjal, dasiravno so se mi nasprotniki posmehovali, a ker so pozneje uvideli važnost te železnice, mislim, da bom mogel o tej zadevi prihodnjič vspešnejše delovati."

Župan Jonko. „Prosim g. poslanca delovati na to, da bi smeli raznoščaki (haezirarji) še zanaprej prodajati svoje blago ne le krošnjarsko marveč tudi v vozeh."

Tonkli. „V tej zadevi sem storil, kar je bilo mogoče, ali od malih obrtnikov imamo strašanski upor. Pride pa o tej zadevi nova postava."

G. vikar Kurinčič. „Ker so naši kraji znani po nerodovitnosti kamenite žemlje in ker se bode krčilo opravilo raznoščakov, zato nasvetujem naj dela g. vitez na to, da se v naših krajih uvedejo obrtnijske šole, katere bi ljudstvu pomagale."

Župan Cezsoški prosi, da bi se regurilala Soča, katera odnaša od leta do leta veliko plodovite zemlje.

Žagar France pove, da je v teku kratkih let odnesla Toča Žagarjem nad 30 oralov orne zemlje.

Tonkli svetuje, naj se prosi državni zbor za pomoč in obljubi, da bo prošnjo podpiral.

Logar Franc s Serpenice: „Erar nam je ribarstvo v Soči vzel; torej naj skrbi tudi za njeno regulacijo."

Župan Žagar Ferd meni, da bi bilo umestno dajati le onim občinam podporo zu reguliranje, kjer je dokazano, da neka silo in škodo dela.

Kurinčič. „Mislim, da govorim iz srca vseh navzočih volilcev, ako izrazim zaupanje za trud in požrtvovalnost do g. poslanca. Vabim zbrane, naj mu trikratni živio! vskliknejo. To se radostno izvrši.

Tonkli. „Iznenadili ste me! Vaša zaupnost mi daje pogum zanaprej še krepkejše postopati." Vabi vskliknili trikratni „živio!" presvetlemu cesarju, kar so poslušalci radi in navdušeno storili.

Iz Brd, 10. sept. — Pohvala očetova dé pridnim otrokom prav dobro pri srci, kakor mazilo preganja jim trudnost in krepča jim živce za nadaljno delovanje. Enako naj upiva pohvala, ki je došla z Dunaja „Slovenskemu jezu" in drugim briskim narodnim društvom v odgovor na skupno adreso, poslano o priliki briske slavnosti (24. junija t. l.), s katero so slavili Brici (menda prvi) 40letnico cesarjevo. V ta namen objavimo glavarstveni nemški dopis v slovenskem prevodu:

„Št. 162. — Vaše blagorodje! Visoko c. kr. namestništvo mi je z ukazom od dne 22. julija 1888 št. 1056|P na povelje najvišega kamorniškoga urada Njegovega ces. kralj. apostolskega Veličanstva naložilo, naj voditeljem narodnih društev v

Brdih za njih lojalne in patrijotične izjave o priliki proslavljenje vladarske 40letnice Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva popolno priznanje izrečem.

To Vam dam naznanje s pristavkom, da se čutim počeščenega, ko smem Vašemu blagorodju o tem priznanji Vaših dinastičnih in patrijotničnih izjav sporečiti. C. k. okrajno glavarstvo v Gorici, dne 28. avgusta 1888. Voditelj urada. Strassoldo s. r.

Tudi voditelji in narodna društva v Brdih se čutimo s tem visokim priznanjem počeščene. Bog živi presvitlega cesarja Franca Jožefa I.

Devin, 11. sept. — Potnik danes slučajno potujoč po glavni cesti, ki pelje skozi Devin, vas, za starih časov znamenito radi svoje romantične lege na obalih sinjega jadranskega morja, je radovedno popraševal, kaj pomeni razobešena občinska zastava, ko danes pač ni javnega sejma niti se ne obhaja cerkveni shod. Duhovščina zbira se od vseh stranij. Kaj vendar to pomeni? Tej radovednosti odgovori ti oznjena „Soča“, in javi slavnemu občinstvu, kaj pomeni današnja svečanost v tej občini. Poslavlja se danes od svojega preljubljenega dušnega pastirja velečastitega gospoda Janeza Filipič-a, dekana njegova duhovna občina in osebni prijatelji.

Njemu v slovo in častno priznanje priredila je častita duhovščina celega dekanata slavnosten, sijajen „banket“. Duhovščini pridružila se je tudi Devinska občina sè svojim načelnikom gosp. Mir. Plesom kakor tudi kopa osebnih prijateljev slavljenčevih. Še več Ne samo Devinski dekanat, ampak tudi sosedni Komenski bil je zastopan po č. g. vikarji z Vojščice. Med banketom došla je tudi brzojavka od veleč. g. dekana Komenskega, ki je bil osebno zadržan, sledečega zapopadka: „Slava slavljencu! Slava slaviteljem! Duhom navzoči Harmel.“ Celo iz tržaške biskupije udeležil se je banketa g župnik iz Sv. Križa pri Trstu.

Ves čas slavnostnega banketa glasili so se topiči ter naznanjali važnejše napitnice, ki so bile odmev tužnih src slaviteljev radi prebridke nenadomestljive zgube. Visokorodna gospa Terezija kneginja Hohenlohe je osebno počastila proti koncu banketa se svojo navzočnostjo slavljenca in slavitelje ter omilovala njegovo zgubo. V navzočnosti visokorodne gospe kneginje napravil je g. župan napitnico v imenu cele občine zahvaljujoč se gosp. dekanu za njegov trud, ki ga je imel za časa svojega službovanja v prid tukajšnji občini. Visoko rodna gospa nerazumeč napitnice v slovenščini jo je vendar razumela iz njenega vtisa na okolistoječe; kajti izrazila je menda željo imeti vse besede pisane v nemščini. Pri tej priliki izroči gosp. župan po svojih dveh hčerkah g. dekanu lep šopek v imenu svoje družine — in krasno čašo v imenu devinske občine s primernim napisom. Med banketom bili so še drugi šopki izpostavljeni. Med drugimi eden častite duhovščine in drugi tukajšnje ljudske šole z napisom na trakovih: „Devinsko učiteljstvo v spomin svojemu predsedniku.“ Vse to so znamenja ljubezni in vzajemnosti, ki je vezala g. dekana sè svojo duhovšvino in občino.

Da! po pravici žaluje tukajšnja občina po tolikem moži; kajti bil jej je luč in steber v dušnem in gmotnem oziru. Naj tudi odrine po sklepu božje previdnosti v Ločnik t. j. v vas, ki pomeni neko ločenje naj se tudi vije vmes bistra Soča, vendar vez ljubezni in udanosti ostane nerazrušena. Devinski občini, kakor tudi prečastiti duhovščini tega dekanata in vsem ki so poznali gosp. dekana Filipič-a, ostane vedno v blagem spominu. Bog ga živi!

Medana, 11. septembra. — Peronospora, trtna uš; to ste 2 besedi, pred kterima se vsak vinorejec zgrozi. Hvala Bogu! do sedaj trtne uši pri nas še ne poznamo; Bog nas tudi še v prihodnje te kazni obvaruj! Peronospera viticola se je pa pri nas že več let zaporedom prikazala, posebno l. 1885 in 1886, tako da vinski pridelki onih let niso bili kaj vredni. Tukajšnji bolj razumni, in premožni posestniki so si vedeli s precej dobrim vspehom peronospore braniti, le nižje ljudstvo, ki malo ali nič ne bere, si ni znalo pomagati. Tega ali onega nasveta, kterega navadni svet priporoča kot izdaten pripomoček, se ni upalo držati, ker ima malo zaupanja do iznajdeb, ktere so si v novejših časih pridobili vinorejci po mnogih izkušnjah na tem polji. — Kako dobro je tedaj storilo veleslavno c. k. namesništvo v Trstu, da je tudi k nam poslalo moža, kteri nam je podajal prav potrebne nauke gledé peronospore. 8. t. m. namreč je učitelj kmetijstva za Primorsko ter je ob 4 pop. po dokončani službi božji v šolskem poslopji pričel svoje predavanje o peronospori. S svojim krepko donečim glasom v čisti slovenščini, in če je bilo zarad boljšega razumenja treba tudi v domači briski besedi, je opisoval začetek peronospore, kako se ona razvija, širikaj njeno razširanje pospešnje, in kako se nam je treba te hude bolezni braniti. Prav veselilo me je, da ga je mnogo vinorejcev poslušalo, posebno takih, ktere nikakor ni bilo mogoče prepričati, v kakih množinah se mora bakreni vitrijol, apno in voda zmešati, da se pripravi zdatno škropilo okuženih trt. Bilo je to predavanje jako zanimivo za vsacega, tudi za one, ki so o peronospori že sem ter tje kaj čitali.— Končno nam je gospod govoril tudi o trgatvi, odkril marsikatero napako pri trganji in maščenji grozdja, pri vrenji in pretakanji vina, tako da smo morali spoznati, da naše vino ne pride zopet do nekdanje slave, ako se ne bomo držali dobrih nasvetov, ki smo jih slišali iz ust g. Cotiča. Raven tega je gospod temeljito odgovarjal na vsa uprašanja in odgovore, ktere mu je kdo stavil. Splah pokazal je gospod, da je kos svoji nalogi, da dobro razume umetno kletarstvo. Želel bi le, da bi pač vsi poslušalci v spominu ohranili njegove nasvete, in se po njih ravnali. Po dokončanem $2^1/_2$ uri trajajočem podučevanji se je g. župan g. učitelju v imenu cele občine za njegov trud zahvalil. Tej zahvali se vsi poslušalci kaj radi pridružimo.

Iz Šempasa. Tukaj so se vse oblasti zedinile, to je županstvo, cerkvene oblasti, bralno društvo, podružnica sv. Cirila in Metoda, in krajni šolski sveti, da bodo 7. oktobra, to je prvo nedeljo po imendanu Nj. Veličanstva slavili 40 letnico vladanja našega presvetljega cesarja po sledečem programu:

1. Na prevečer streljanje po vseh katastralnih občinah in kresovi na Osekom, v Vitovljah in v Št. Michelu. — 2. Mesto kresa v Šempasu po mogočnosti razsvetljava vasi. — 3. V nedeljo (7 Okt.) ob 9. uri izvanredna slavnostna seja starešinstva. — 4. Ob 10. uri slovestnost v cerkvi, katere se udeleži starešinstvo, obe društvi in šolska maldina. — 5. Po maši dobi šolska mladina spominke. — 6. Zvečer ob $5^1/_2$ prične se v ta namen veselica. — 7. Po veselici skupna večerja, katere se udeleži starešinstva, druge korporacije, in došli gostje.

Politični razgled.

Deželni zbori v takrajni polovici avstrijsko-ogerske monarhije razpravljajo razne zadeve svojih dežel. Nemci v štajerskem deželnem zboru menijo, da trte v slovenskih goricah bodo mnogo bolje rodile, ako bodo vinorejci znali nemški; zato so stavili predlog v deželnem zboru, naj se naroči deželnemu odboru, da bo skrbel, da na vinorejski šoli v Mariboru, katero obiskujejo večinom slovenski mladeniči, se bo bolje podučevala nemščina. S tem bo rešeno vinorejsko prašanje na Štajerskem. Nemški deželni poslanci na Češkem niso vstopili v deželni zbor, ampak se kujajo ter menijo, da najbolje bodo svojo nalogo izvrševali, ako ostanejo doma, namesto da bi se udeleževali razprav, ki so včasih dolge in trudapolne. Drugi deželni zbori držijo se bolj stvarij, ki ne dajejo povoda narodnim vprašanjim.

Mnogo hrupa dela telegram, ki so ga razposlali madjarski časnikarji, da bi bil presvetli cesar, ki je zdaj pri vojaških vajah v Belovaru, oštel katoliškega škofa Josipa Jurija Strossmayerja radi brzojavne čestitke, katero je bil poslal v Kijev o priliki, ko so tam praznovali tisočletnico pokristijanjenja Rusije. Poročilo je tako neverjetno, da je smatramo za izmišljeno.

Srbska kraljica Natalija praznovala je 7. t. m. svoj imendan; srbska vlada je prepovedala slaviti javno ta dan; ljudstvo je v nenavadnem številu obiskovalo cerkev sv. Natalije v Belemgradu. Kralj Milan ni nič kaj stanoviten; do zdaj je bil v Opatiji; zdaj odide pa v Gleichenberg na Štajersko.

Druge države živijo svojo navadno življenje. Ruski dvor preselil se je na jug.

Domače in razne vesti.

Vzvišeni gospod Franc grof Coronini, skivni svetovalec Njeg. c. in k. apost. Veličanstva in deželni glavar goriški, je ustanovil dve štipendiji po 300 gl. za dijake z Goriškega, ki bodo obiskovali kako visoko šolo v naši državi. Štipendija se razpišeta v prvič za šolsko leto 1889-90, torej k letu. Visokorodni gosp. je svojo letno plačo, ki mu pristoja kot deželnemu glavarju, obrnil v rečeni dobri namen. Slava plemenitemu gospodu in obilo posnemalcev!

Prvi slovenski otroški vrt v Gorici, ki je dovršil uže peto leto svojega življenja, nastopil je z dnem 1. sept. t. l. svoj šesti tečaj. Narodne roditelje, katerim je na tem ležeče, da se njih otroci odrejajo iz mladih nog na podlagi naravnega temelja, namreč maternega jezika, naj skrbijo, da svoje otroke o pravem času prijavijo in vpišejo v otroškem vrtu. Rodoljubi se trudijo, da vzdržujejo ta prekoristni zavod; zavedni stariši naj se pa pobrinijo, da bodo imeli kolikor mogoče veliko korist od njega. Otroci ubogih roditeljev ne plačujejo nikake šolnine; premožnejši stariši plačujejo, kakor jim domače razmere dopuščajo. Kdor ima priliko, poslati svojega otroka v ta zavod, naj je ne opusti, kajti pride čas, ko bodo Italijani silili sè svojimi otroci v naše otroške vrte.

Slovenska zasebna dekliška šola v Gorici v ulicah sv. Klare št. 4 bo vpisovala učenke 15. in 17. t. m. od 9. do 12. ure. Dne 17. t. m. začne se šolsko leto sè sv. mašo v semeniški kapeli po navadi. Šola bo obsegala pet tečajev v dveh razredih ter bo poučevala vse, kar se zahteva v prvih petih tečajih ljudske šole. Roditelje, ki spoštujejo svojo slovensko korenino, pozivljamo, naj vpišejo svoje otroke v to šolo; slavni odbor društva „Sloga“ pa prosimo, naj pridobi šoli pravico javnosti, ker izpolnuje vse pogoje, katere zahteva šolska postava.

Radodarni doneski. Za otroški vrt in dekliško šolo so darovali: Gregorčič Anton v Št. Ferjanu 2 gl.; Pavletič Jožef v Renčah 3 gl.; monsignor Jožef Marušič v Gorici 5 gl.; Pervanje Martin na Idriji 2 gl.; Fr. v Černičah 4 gl.; Lovro Juvančič 3 gl.; Josip Ivančič v Gorici 10 gl.; dr. Anton Primožič 2 gl. 50 kr.; Janez Kavčič v Gorici tri obligacije goriške čitalnice po 10 gl. ena. — Za študentovsko kuhinjo so dali: Gregorčič Anton v Št. Ferjanu 1 gl.; Tomaž Rutar v Lokovci 1 gl.; dr. Anton Primožič 2 gl. 50 kr. Prelepa hvala vsem domoljubnim darovalcem! Prosimo, da bi se tudi ostali rojaki spomnili teh človekoljubih ustanov.

Premembe pri učiteljstvu. Prestavljeni so gg: podučitelj Kristjan Kogoj iz Ravnice v Kanal; podučitelj Jos. Šušmel iz Kanala v Sv. Križ; učiteljica g.ična Jožefa Jug iz Sv. Križa v Miren; podučitelj Eduard Prinčič iz Renč v Pevmo; def. učitelj Jožef Kragelj iz Vipolž na Gradišče; učitelj Davorin Cenčič iz Podgrada v Vedrijan. Učitelj Jožef Balič na Berjih postal je definitiven. Učiteljski kandidati dobili so službe: Anton Mužina v Lavpi; Jožef Zorn v Ravnici; Dragotin Jeranko kot potovalen učitelj za Srednje in Kambrežko; gospodična Julija Jurman v Sv. Križi in g.ična Olga Vodopivec v Renčah; Martin Golja v Vipolžah.

Društvo za podporo rokodelcev v Ajdovščini priredi v proslavo štiridesetletne veličastne vlade Njega c. in kr. apostolskega Veličanstva, cesarja Franja Jožefa I. dne 16. t. m. ob 3. uri popoludne na zunanjem prostoru gostilnice, bivše g. J. Höhna, svečanost z nastopnim sporedom: 1. Slavnostni pozdrav. 2. Cesarska. 3. Ant. Hajdrih: „V tihi noči“ 4. Godba. 5. Ant. Hajdrih. „Jadransko morje“. 6. Godba. 7. Zajc. „V boj“. 8. Dr. Jan. Bleiweis: vesela igra s petjem „Bob iz Kranja“. 9. Ant. Foerster: „Slava Slovencem“. 10. Ples. Med točkami in pri plesu bo svirala godba veteranska. Vstopnina k igri 10 kr., sedež 20 kr. K obilni udeležbi, te slovesne veselice, katere čisti dohodek je namenjen društvu, vabi vse p. n. čest. rodoljube, najuljudneje Odbor.

„Slovenski jez“ bo imel svoj redni občni zbor z računi in volitvijo novega odbora dne 16. septembra t. l. ob 4 urah popoldne v Biljani. Uljudno vabi k zboru vse društvenike ODBOR.

„Podružnica sv. Cirila in Meroda za Brda“ bode imela svoj prvi občni zbor v Biljani po zboru „Slovenskega jeza“ dne 16. sept. ob $5^1/_2$ uri. Na dnevnem redu uredba „pravil“ in volitev vodstva. K obilni udeležbi vabi osnovalni ODBOR.

Societá degli artigiani di mutuo soccorso v Gorici blagoslovi prihodnjo nedeljo 16 t. m. svojo društveno zastavo, kateri bo kuma Angelina baronica Ritter, po skrčenem sporedu, to je brez javnega sprevoda po mestu. To so dosegli „Corriere“ in njegovi pristaši, ki vpijejo proti vsaki slavnosti, katero bi hoteli Slovenci prirediti v mestu. Ker mora biti vlada, kakor je naravno, nepristranska, zato je uslišala rujovenje leva iz rodu Juda, a ob enem odprla je uho ljudstvu, ki zdihuje pod težo vednega zaničevanja in ščuvanja, ter je prepovedala javne svečanosti toliko Italijanom, kolikor Slovencem. Nekateri italijanski zagrizenci besnijo radi tega, ker so trdno mislili, da vlada jih bo podpirala v njih namenih, to je: pošpeševala njih slavnosti in rogoviljenje ter zabranjevala in grenila naše veselice. Ali računili so brez grofa Strassolda in namestništvenega svetovalca pl. Reya; zato je njih gnjev nepotolažljiv.

Kanalska Čitalnica vabi z jako ukusnimi vabili k slavnostni besedi, katero priredi k 40letnemu vladanju Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja Frana Josipa I. v prostorih preč. g. dekana F. Vidic-a dne 16. septembra 1888. z naslednjim sporedom: 1. Godba. *** „Slava Cesarju“, svira orkester. 2. Slavnostni govor. 3. Pesen. Hrabar: „Kantata“, poje moški zbor sè spremljanjem orkestra, 4. Deklamacija *** „Cesarjev dan.“ 5. Pesen F. S. Vilhar;

„Domovini“, poje mešani zbor. 6. Godba: „Naprej“, stopaj, svira orkester. 7. Deklamacija. S. Gregorčič: „Soči“. 8. Pesen. Knittel: „Sabljenka“, poje moški zbor. 9. Godba: Finalni tercet iz „Ernani“. svira orkester. 10. „Nemški ne znajo“. Burka v enem dejanji. Začetek ob 7. uri zvečer. — Vstopnina 30 kr. Po besedi v g. Segalovih prostorih prosta zabava in ples. Vstopnina k plesu 1 gld. Pri besedi in plesu svira goriški septet.

V Šebreljah se bode obhajala v nedeljo dne 16. t. m. lepa slavnost v spomin štirdesetletnega vladanja Nj. Vel. presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Na predvečer 15. bode streljanje in priterkovan zvonov in goreli bodo kresovi. V nedeljo zjutraj se bode zopet streljalo in priterkovalo, ob 10. uri slovesna sv. maša z asistenco in zahvalna pesem. Popoldne ob treh priredi „Kmetsko bralno društvo“ ljudsko veselico z različnim sporedom v navadnih prostorih. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Oznanilo. Razpisujejo se s tem 4 deželni stipendiji po 200 gld. za dijake z Goriškega, kateri se dovršili srednje in stopili v visoke šole. Pri podelitvi se bo gledalo na to, da dobita te stipendiji dva dijaka slovenske in dva italjanske narodnosti. Če bi manjkalo dijakov izmed ene rečenih narodnosti, sme se nakazati stipendij dijakom druge narodnosti. Stipendji se bodo izplačevali v štirih četrtletnih odplačilih na prošnjo deleženca, ki mora izkazati, da je upisan v vseučiliščno matrikulo in pozneje, da obiskuje učilišče. Dotične prošnje se imajo podati deželnemu odboru v Gorici pismeno do konca tek. meseca in naj se jim priložijo spričevala zrelosti, vboštva in vpisa v eno izmed visokih šol. V Gorici, 6. sept. 1888. Deželni odbor. Deželni glavar. Coronini.

V Pulj v Istri prepeljali so te dni velik top ali kanon, ki tehta 481 kvintalov. Napravili so poseben železniški voz, na katerem so prepeljali to zverino in Essena na Nemškem, kjer je glasovita tvrdka Krupp vlila to pošast. — V Pulj, kraj orožja in bojnih vaj, prenesejo z letom 1889/90 tudi gimnazij, ki je bil do zdaj v Pazinu. Ranjski škof Dobrila je bil izprosil od presvitlega cesarja višji gimnazij v Pazinu, da bi domačini imeli priliko hoditi v šolo in pripravljati se za duhovski stan, v katerem je bilo kakor dandanes veliko pomanjkanje. Skušnja je pokazala, pa ta gimnazij je v resnici dosegel nekaj tega, kar se je od njega pričakovalo. Ali zdaj se stavijo na gimnazij v Istri druge zahteve, da bi namreč gojil nemštvo, in za ta namen zdi se primernejši Pulj, kjer je mnogo vojakov in vradnikov, katerih sinovi bi baje bili najprikladnejša tvarina za tak gimnazij. Roditelji zunaj Pulja se pač desetkrat premislijo, predno pošljejo svoje otroke v Pulj, ki je po izgledu drugih pomorskih mest v moralnem oziru jako pokvarjen vkljub nebeški italijanščini, katero mu vladni krogi z vso silo pripišujejo.

Goriška godba se je premislila, kakor priča vabilo kanalske čitalnice, ter pojde za dobro plačilo v Kanal gost „Naprej“ in še kaj druzega. Veseli nas to boljše spoznanje, a prepričani smo o njem, dokler godba v mestu ne popravi, kar je v mestu zakrivila. Vemo, da odbor kanalske čitalnice je godce navezal s trdimi pogoji, da jih ne bo mikalo nar diti tako, kakor goriškemu „Sokolu“, in da odbor je bilo v prvi vrsti na tem, da bi dobil dobre godce, vendar ne menimo, da pojde na deželi tako naprej, dokler se ne popravi, kar je bilo zagrešeno pri sokolski slavnosti v Gorici. „Corr.“ poreče najbrže, da godci smejo gosti slovenske v Kanalu, ker tam so Slovenci, — a ne v Gorici ker tukaj ni Slovencev; kaj ne?

Zahvala.

V. č. duhovščini, g. c. kr. okrajnemu šol. nadzorniku, gg. učiteljem in učiteljicam, vsem drugim gospodom ter čestitemu pevskemu občinstvu z g. županom na čelu, ki so skazali našemu soprogu, oziroma očetu

ANTONU KOMAVCU

v dan njegovega pogreba zadnjo čast, se tem potom najtoplejše zahvaljuje

žalujoča družina
KOMAVEC.

Pevma, dne 7. sept. 1888.

D.r P. Villat,

doktor zdravništva in ranocelstva, bivši polkovni zdravnik, leči od 9. do 10 zajutra in od 3. do 4. popoludne na Stolnem trgu št. 3, I. nadstropje.

Oznanilo.

Podpisani si dovoljuje priporočati p. n. občinstvu svojo

SLADKARNO

v Semeniških ulicah h. št. 8,

Sprejema naročbe za sladčice ob porokah ter ima zalogo slovečih vin gospoda Konrada pl. Fabrisa in veliko zbirko

FINIH VIN IN LIKORJEV

in vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za blagovoljne naročbe p. n. tukajšnjemu občinstvu ter se zaznamuje

preudani
Albert Fornazarič.

ŽELODČEVA ESENCA
lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani

ni nikakor sredstvo, ki skoraj raztrga čreveza in **sili** naravno njih delovanje! Marveč ta esenca je **polajševalna** pa vendar **gotova, uspešna pomoč**, ki le **podpira** naša notranja telesna delovanja in tedaj ne škodi črevesom nikdar, če bi se še toliko časa zavživala. Ona ozdravlja vse obolelosti želodčeve in telesne, vranične in jetrne bolezni, kakor posebno zlato žilo, vsako telesno zaprtje, vodenico, dolgotrajajočo driske vsled pokvarjenih čreves, in je povrhu najuspešnejše sredstvo zoper gliste pri otrocih. — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld, 36 kr., poštne stroške trpé p. t. naročniki.

„SLOVANSKI SVET,“

slovenski časopis, ki izhaja dne 10. in 25. vsakega meseca na 16. velikih straneh, objavlja politične članke in spise kulturne vsebine, koristni so za našo in sedanjo dobo, zlasti avstrijskim Slovanom, jako potrebni in važni. Priobčuje prevode slovanskih del, dopise iz slovanskih dežel in držav, vesti, dogodke in slovansko književnost. Cene je nenavadno nizke.

„Slovanski Svet“ stoji: za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 75 kr.

Naročnina se pošilja upravništvu „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani.

Izdajatelj: Fran Podgorink

Knjigarna in prodajalnica papirja.

Coppag-Skert

Na Travniku štev. 14. **v Gorici** Semeniške ulice štev. 12.

Jako bogata zaloga šolskih knjig za vse šole mestne in na deželi (c. kr. gimnazij in višja realka, izobrazovališče, vadnica in mestne šole), in to v vseh jezikih.

Vrhu tega ima tudi dobro izbrano zalogo vseh šolskih potrebščin vsake baže in prav ceno.

Naročbe z deželo izvršujejo se prav točno in po jako zmernih pogojih.

V NAJEM

se dá v Kapucinskih ulicah št. 3. blizu gostilne pri „Zlatem Križi“ suhota, primerna za štacuno z jestvili ali pa za kavarno.

Več o tem pove

V. Cappellani.

A. D. brata BOLAFFIO

menjalca

v Gorici na Travniku št. 24

kupujeta in prodajata vsake vrste javne papirje in jemljeta vsake baže odrezke;

sprejemata denar na tekoči račun po 4 od sto in ga vračata do 2000 gl. na vid, večje vsote proti odpovedi v 4 dneh;

dajeta denar na javna dolžna pisma pod sledečimi pogoji:

do 100 gl. po 6% na leto, od 100 f.

do 1000 gl. po 5½% na leto, večje zneske proti obrestim, ki se dogovoré;

prodajata promese za vsako srečkanje in sprejemata vsakteri bančni posel.

Mineralna naravna voda.

Mineralna naravna voda.

CELJSKA VODA
iz
KRALJEVEGA VIRA (Königsbrunn)
v
Kostrevnici pri Rogatci.

Kisla alkalična voda, popolnoma čista, bogata ogljene kisline, najbolja hladilna pijača, kot dobra spoznana proti kašlju, proti boleznim v grlu in v želodci in proti kataru v mehurji.

Vrhu tega je gotovo obvarovalno zdravilo za tiste kraje, v katerih radi slabe pitne vode se nahaja mrzlica in druge kužne bolezni.

V Gorici jo prodajata **Angel Fornizzi in Anton Orzan,** kakor tudi glavne jedilstvene štacune in drogerije.

Vodstvo vira v Kostrevnici, pošta Slatina (Sauerbrunn) pri Rogatci (Štajersko).

Mineralna naravna voda.

Mineralna naravna voda.

KMETOVALEC

je edini slovenski, gospodarski list s podobami, ki izhaja dvakrat na mesec na celi poli. in prinaša poljedelsko, živinarske, vinarske in druge članke, gospodarsko novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. **„Kmetovalec“** stoji na leto 2 gld., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gld. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobe vse izišle številke tistega letnika.

VRTNAR

je list s podobami, ki prinaša sadjarske in sploh vrtnarske članke in izhaja dvakrat na mesec. **„Vrtnarja“** dobe naročniki „Kmetovalca“ zastonj.

C. k. priv.

największa avstro-ogerska tovarna za harmonije

Al. Hugo Lhota v Kraljevemgradci

priporoča svoje prav dobro znane **harmonije** po najnižjih cenah (**ličen salonski harmonij Nuss, 3 registri**) od 70 gl. naprej in jih razpošilja na vse avstro-ogerske železniške postaje proste voznine. Častiti **duhovščini** in p. n. spoštovanim **učiteljem** tudi na mesečna odplačila po 5 fl., predplača (na obroke) samo 10 f. — Stalna razstava nad 100 harmonijev najnovejšega dela. Ilustrovani ceniki zastonj in prosti poštnine. Jamči se za 5 let!

Tekoče zlato, tekoče srebro,

s katerim vsakdo lahko pozlati ali posrebrni okvire in lesene, rudene, papirnate, usnjate in vsakošnje reči, da so prav krasne in trajno svetle. 1 steklenica s čopičem se dobi za 1 gld.; 6 steklenic za 5 gl. s poštnim povzetjem pri S. FEITH-U v Brnu na Moravskem.

Napake o kupčiji in poslovanji. Z vso pravico se slišijo zmiraj tožbe kupcov in izdelovateljev, da naše postave nič ne zamorejo proti tatovom duševnih iznajdb in da človek ob vse stroške in trude pride, katere si ti lopovi prisebičijo, da potem lehko drugih trud vživajo. Nikjer pa ni to tako sramotno, če se to na zdravstvenem polju zgodi in se še takim stvarem pot gladi. Tako smo mi izkusili, da so **Rich. Brandtove švicarske krogljice**, katere so od najvišjih zdravstvenih veščakov vže 10 let priporočene in izkušene, ponarejali in prodajali. Občinstvo naj toraj pri kupovanji previdno bo, in se ne pustiti pregovoriti druge, kot le prave Rich. Brandtove švicarske krogljice vzeti. Zahteva naj se zmiraj z poudarjenim predimenom lekarja **Richarda Brandta** švicarske krogljice. Pazi naj se, da ima vsaka prava škatljica bel križ na rudečem polju in napis lekarja Rich. Brandtove švicarske krogljice. Vse druge škatljice naj se zavrnejo.

ANTON POTATZKY

v Gorici v sredi Raštelja h. št. 7

priporoča prekupčevalcem za šolski čas

računske tablice, klinčke, svinčnike, peresa in peresna držala, brisno gumilastiko in črnilo poleg drugih pisnih potrebščin po najnižjih cenah na debelo.

Prav dobro oskrbljena zaloga krojaških in čevljarskih potrebščin ter priprav za kajenje in potovanje. Potni kovčegi in šolske torbe, papir za cigarete, pletenina in zimska obutev, perilo iz celuloida (lesenega debelega papirja), strune in otroške igrače.

Posebne vrste:

detelje, trave in sočivnih semen.

MARIJACELJSKE KAPLJICE

so izvrstno zdravilo za vse želodčeve bolezni; nepresegljivo zdravilo so ob slabej slasti do jedi, slabem vzduhu, napenanji, kislem zdrgovanji, zvijanji po trebuhu, prehlajenji želodca, zgagi, nabiranji skamenelca, za odpravo preobilne žleme, bledice, gnjusi in riganja, glavobola od želodca, želodčevega krča, je proti otrjenju in zagati, preobjedi in prenapitji, glistam, bolezni na vranici, jetrah in zlati žili.

Cena male steklenice z naznanilom vporabe je 40, večje pa 70 kr. Osrednja razpošiljavnica je v Kromerižah.

Marijaceljske kapljice niso skrivno zdravilo. Njih sostanski deli so naznanjeni na listku o njih vporabi.

Prave **Marijaceljske kaplje** se dobo skorej v vseh lekarnah v ovitku z rudečo znamko zgorne podobe zalepljenem.

V Gorici jih imajo lekarne Gironcoli, Cristofoletti, Kürner in Pontoni; v Sežani pa Philip Ritschel.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izlečkov itd itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letečimi besedami, ni druzega ko prevara, pogosto še škodljiva.

Samo **Jeruzalemski balzam**, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčno živce, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega rabarbara, koreniko, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gnjusu, riganje, abasanju, nemorojdalnim težavam; pomaga tudi pre[illegible]atenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni **G. B. Pontoni** v Gorici.

V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

UČENCE

na pripravljavnici v Kobaridu sprejme v stanovanje Gabrijel Devetak, h. št. 53.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine prosto

Visokočastiti duhovščini

se vljudno podpisani priporočam za napravo **cerkvenih posod** in **orodij** najnovejše oblike, kot: **monštranc, kelihov, svetilnic, svečnikov, itd. itd.** po najnižji ceni. Zadovolim gotovo vsakega naročnika, bodisi da je delo prepuščeno mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim ter jih **v ognji** pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovolijo pošiljati take reči **nefrankovane**.

Teodor Slabanja,

srebrar v GORICI, ulica Morelli št. 17.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Sejm v Tominu

za živino, poljske pridelke, gospodarsko in kmetijsko orodje, štacunsko blago itd. bode na Sv. Matevža dan 21. septembra in na Sv. Jurja dan 23. aprila vsako leto.

V TOMINU, 28. avgusta 1888.

Županstvo.

KROMPIR.

Pred par leti dobil sem po prijatelju krompir nove vrste iz Nemčije. Ker me je skušnja prepričala, da ta krompir presega vse vrste našega dosedanjega krompirja glede dobrote, rodovitnosti in debelosti pa tudi glede zdravja, razprodam ga nekoliko za seme, da se po deželi razširi.

V Štandreži pri Gorici, 30. avgusta 1888.

Franc Budal.

Krajevni in potovalni lexikon

(Orts- und Reise-Lexikon)

Avstro-Ogerske,

izdelala

Josip pl. Kendler in Leop. Siller.

Krajevni in potovalni leksikon obseza vse avstro-ogerske kraje ter železnične, poštne, parobrodske in brzojavne postaje s zaznamovanjem železničnih in parobrodnih podjetij; zaradi tega je za vsacega neobhodno potrebna knjiga.

Krajevni in potovalni leksikon sestavljen na podlagi današnjih prometnih razmer, je visoko pomenljivosti za **c. kr. vojake in vojaške oradnike**, ker je v njem navedena natanjčna lega vsacega kraja v Avstro-Ogerski. — Dalje je tudi važen za **poštne, železniške in brzojavne uradnike.**

Krajevni in potovalni leksikon je posebne vrednosti za vsacega **odvetnika, bilježnika, sodnijskega uradnika** itd., ker je pri vsacem kraji povedano **politiško in sodnijsko uvrščenje**, kakor tudi za vsakega **graščinskega oskrbnika, tovarnarja, potovalca, izvožnika in uvožnika** itd., in to zaradi tega, ker je pri vsakem kraji, navedena **pošta, železnica**, oziroma **bližnja pošta in železnična postaja.**

Krajevni in potovalni leksikon izide v 30 zvezkih po 30 kr. ali subskripcijska cena za celo delo a. v. gl. 7.— ter se dobiva v vseh knjigotržnicah ali pa pri založniku

Leop. Siller-ju, Dunaj I., Grünangergasse I.

Radenska kisla voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda. Radenska kisla voda ima med vsemi evropskimi kisleci največ **natrona in litija. Posebna lastnost** je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri **hudici**, pri **kamnu v želodcu, mehurji in ledicah**, ter je nepremagljivo zdravilo pri **zlati žili**, pri **boleznih v mehurji** pri **zasliženjih**, kadar se napravlja kislina v **želodci** in **črevesu**, pri **vredu katarih** in **živčnih boleznih.**

Kot namizna voda. Vsled obilne **ogljene kisline** in **ogljenokislega natrona, prijetnega okusa** in **močnega penenja** je radenska kisla voda **najbolj priljubljena poživljajoča pijača.** Pomešana s **kislim vinom** ali s **sadnim sokom** in **sladkorjem** je močno šumeča, žejo gaseča pijača, kojo imenujejo **mineralni šampanjec.**

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kisla voda kot varstvo in zdravilo zoper **davico, škrlatico, mrzlico** in **kolero.**

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz **železnate** in **kisle vode** z raznovrstno gorkoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: **hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo** in **neplodovitost.** (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 80 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0·06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniške prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastonj in franko kopališče radenske slatine na Štajerskem.

V zalogi ima kislo vodo **P. Sollinger v Trstu.**

Izdavatelj in odgovorni urednik: M. KORŠIČ — Hilarijanska Tiskarna v Gorici.